

A k a d e m i c k ý BULLETIN

**16/94 AKADEMIE
VĚD
ČESKÉ
REPUBLIKY**

Z 28. zasedání Akademické rady AV ČR

Zasedání Akademické rady se konalo 13. září 1994 a řídil je místo-předseda Akademie věd V. Pačes.

V. Pačes informoval o stavu **zapracování připomínek AV ČR do návrhu zásad zákona o vysokém školství**, který je předkládán k jednání vládě ČR (bod II). Kromě jiného upozornil na skutečnost, že návrh AV ČR ke způsobu akreditace studijních programů jejich pracovišť nebyl přijat.

J. Niederle seznámil přítomné s úspěšnými výsledky jednání se

zahraničními partnery (delegace Academia Sinica, Tchaj-wan; zasedání poradního orgánu CERNu, v jehož rámci bylo vytvořeno středisko pro mladé pracovníky, které bude pořádat kurs v oboru nukleární medicíny; podpis dohody s Akademíí věd Brazílie).

Návrh na svolání, přípravu a zabezpečení V. zasedání Akademického sněmu AV ČR (bod III) uvedl M. Šmidák. V rozpravě byl doporučen časový přesun v rámci programu jednání Sněmu (jmenování nového člena Vědecké rady AV ČR) a dále doplněn bod programu – Volné návrhy.

AR v souladu s článkem 11 Stanov AV ČR svolala V. zasedání Akademického sněmu (2. zasedání Sněmu 2. funkčního období 1994-1998) na **úterý dne 22. listopadu 1994** podle předloženého návrhu s připomínkami a navrhla mu tento program:

1. Zahájení, schválení programu zasedání a volba pracovních komisí Akademického sněmu
2. Zpráva o činnosti Akademické rady za období od IV. zasedání Akademického sněmu a o dalších aktuálních otázkách - referuje R. Zahrádník
3. Návrh zásad přípravy rozpočtu Akademie věd ČR na rok 1995 a jeho rozpisu na pracoviště - referuje V. Petrus
4. Zpráva Dozorčí komise Akademického sněmu - referuje J. Kamarád
5. Zpráva mandátové komise Akademického sněmu
6. Jmenování nového člena Vědecké rady Akademie na zbytek funkčního období 1993 - 1997
7. Návrh vědní koncepce Akademie věd ČR (konečné znění) - referuje B. Velický
8. Návrh zásad nového zákona o Akademii věd ČR - referuje F. Novák
9. Návrh na úpravu Stanov Grantové agentury Akademie věd ČR - referuje V. Viklický
10. Návrh změn v soustavě pracovišť AV ČR k 1. 1. 1995 - referuje V. Herold
11. Volné návrhy
12. Zpráva návrhové komise Akademického sněmu, schválení usnesení a závěr zasedání.

CERN, 7.- 10. června 1994. Výstava českého průmyslu ve švýcarském CERNu došla vysokému ocenění představitelů tohoto špičkového vědeckého centra. V den zahájení se uskutečnila recepce, které se zúčastnilo 200 hostů. Po dobu trvání výstavy došlo k řadě individuálních setkání se sdělovacími prostředky, které o akci informovaly. Díky aktivitě organizátorů výstavy se vystavovatelé mohli podrobně seznámit s činností a organizační strukturou CERNu, navázali přímé kontakty s nákupčími a techniky CERNu, seznámili se se systémem a technikou zabezpečování potřeb CERNu, možností dodávek v rámci tzv. malých objednávek, s připravovanými tendry na dodávky nad 200 tis. CHF i s všeobecnými podmínkami dodávek pro CERN. Dostali také možnost vyplnit formulář, jehož prostřednictvím budou zařazeni do databáze zásobovacího úseku fin. divize CERN jako potenciální dodavatele.

Během výstavy se podařilo navázat 447 obchodních kontaktů.

AR zároveň přijala příslušná opatření k řádnému zajištění obsahové i organizační přípravy tohoto zasedání.

B. Velický podrobně informoval o průběhu a výsledcích všeobecné diskuse k návrhu Zásad pro vytváření vědní koncepce AV ČR v Akademii i v mimoakademických orgánech a institucích (bod IV). Mj. upozornil především na rozdílnost názorů k připraveným dokumentům ze strany vyjadřujících se institucí. Některé názory a připomínky jsou vyjasňovány přímým jednáním s odpovědnými pracovníky.

AR vzala na vědomí předloženou informaci s tím, že došlé připomínky budou zapracovány do konečného znění návrhu Zásad pro vytváření vědní koncepce AV ČR, který bude schvalovat V. zasedání Akademického sněmu AV ČR v listopadu t.r.

Návrh přechodu Střediska služeb AV ČR na formu příspěvkové organizace a delimitace některých jeho dosavadních činností najiná pracoviště AV ČR (bod V) odůvodnili M. Šolc, V. Petrus a J. Štindl. Mj. bylo zdůrazněno, že návrh se opírá o vyjádření Ministerstva financí k majetkovým problémům činnosti organizací AV ČR ze dne 30. 5. 1994. V souvislosti s přechodem SSL AV ČR na příspěvkovou formu hospodaření se jeví jako účelné převést některé služby poskytované pro potřeby AV ČR a jejich pracovišť do Kanceláře AV ČR (vila Lanna a Korejská, investorskotechnická činnost) a do Ústavu fyzikální chemie JH AV ČR (jídelna Mazanka). Celkově jde o převod 43 pracovníků. V diskusi bylo upozorněno na některé další problémy (např. hotel Mazanka), které je třeba dořešit.

AR schválila přechod Střediska služeb AV ČR na formu hospodaření příspěvkové organizace AV ČR s účinností od 1. 10. 1994 podle předloženého návrhu a navrzené převody činností, popř. jejich uzavření, převody pracovníků, hmotného a nemotného majetku s tím, že budou provedeny na základě dohod mezi příslušnými řediteli pracovišť AV ČR. AR vyslovila souhlas s tím, že do vyřešení majetkových záležitostí (restituce, daně) bude správa majetku sloužícího celé Akademii věd ČR ponechána Středisku služeb AV ČR.

AR dále uložila řediteli SSL AV ČR Ing. J. Štindlovi, aby mj. zajistil ukončení úkolů na úseku zásobovací a dopravní činnosti pro potřeby AV ČR k 31. 12. 1994 včetně řešení pracovněprávních vztahů na tomto úseku a účelnou likvidaci majetku spojeného s těmito činnostmi nejdéji do 31. 12. 1995.

Návrh na převzetí gesce ČR v International Institute for Applied Systems Analysis (IIASA) uvedli J. Niederle a M. Straškraba (bod VI), kteří mj. informovali o genezi členství v této organizaci. V souvislosti s převzetím gesce Akademie věd ČR bylo konstatováno, že AV ČR nemůže převzít závazky ČR, jež jsou finančního charakteru, bez každoročného poslání rozpočtu. Rovněž nemůže odpovídat za příp. finanční a jiné závazky z činnosti dřívějšího Českého národního výboru.

AR vyslovila souhlas s tím, aby Český národní výbor pro spolupráci s IIASA přešel do působnosti AV ČR za této podmínek:

a) AV ČR bude příslušným vládním orgánem pověřena převzít tu-to garanci, navrhnutou po konzultaci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy složení Českého národního výboru pro spolupráci s IIASA a připravit jeho statut,

b) Ministerstvo financí převede každoročně do rozpočtu AV ČR částku k uhranění členství ČR v IIASA, s případným 10% navýšením na krytí režijních a cestovních nákladů výboru.

AR uložila R. Zahradníkovi informovat náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy Prof. E. Ondráčku o ochotě AV ČR převzít za podmínek uvedených v bodu 1. gesce IIASA, pověřila Doc. Ing. J. Vepřeka, CSc. (NHÚ AV ČR), Ing. Z. Brož, CSc. (ÚCHP AV ČR) a Doc. RNDr. M. Straškrabu, DrSc. (ENTÚ AV ČR) zastupováním AV ČR v Českém národním výboru pro spolupráci s IIASA a M. Straškrabu předsednictvím výboru.

H. Illnerová informovala, že v návaznosti na práci dřívější Komise životního prostředí se v uplynulém období ustavila **Koordinační skupina pro životní prostředí** (bod VII), jejímž hlavním cílem je na základě dobrovolnosti koordinovat aktivitu pracovišť v této oblasti, usilovat o účelné prohloubení spolupráce s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi a přispívat k širší publicitě a propagaci dosažených výsledků. V diskusi byl oceněn přínos práce této skupiny i s ohledem na příspěvky k národnímu programu „Agenda 21“, dokumentu Konference OSN o životním prostředí a rozvoji.

AR vzala na vědomí informaci o ustavení a záměrech činnosti Koordinační skupiny pro životní prostředí pracující ve složení: předseda - Doc. RNDr. Milan Straškrabu, DrSc. (ENTÚ AV ČR); členové - Ing. Vladislav Bízek, CSc. (náměstek ministra životního prostředí ČR), RNDr. Jaroslav Boháč, CSc. (ÚEK AV ČR), Ing. Josef Buchtele, CSc. (ÚH AV ČR), Ing. Alena Černá, CSc. (NHÚ AV ČR), Dr. Zdeněk

Hubálek, DrSc. (ÚEK AV ČR), Prof. MUDr. Richard Jelínek, DrSc. (III. LF UK), Prof. RNDr. Jan Jeník, CSc. (PfF UK), Ing. Erich Lippert, CSc. (ÚFCH JH AV ČR), Doc. Ing. Jaroslav Mačháček, CSc. (UDU AV ČR), Doc. RNDr. Bedřich Moldan, CSc. (Centrum pro otázky životního prostředí UK), Ing. Milan Peňáz, DrSc. (ÚEK AV ČR), Ing. Vladimír Tesař, CSc. (Lesnická fakulta VŠZ Brno), RNDr. Antonín Vaishar, CSc. (ÚGN AV ČR), Ing. František Vašák, CSc. (ÚCHP AV ČR), Ing. Pavel Vlasák, CSc. (ÚH AV ČR), RNDr. Eva Žižková, CSc. (KAV ČR); tajemník: RNDr. A. Mucha (KAV ČR).

AR požádala Doc. RNDr. M. Straškrabu, DrSc., předsedu Koordinační skupiny, aby o její činnosti předběžně informoval H. Illnerovou.

AR schválila **dislokační opatření** týkající se využití pavilonu SO 2 v areálu pracovišť AV ČR v Praze 4, Krči a změny uživatele objektu (Ústav molekulární genetiky AV ČR) podle předloženého návrhu (bod VIII/2) a uložila RNDr. J. Spížkovi, řediteli MBÚ AV ČR, Prof. MUDr. B. Ošládalovi, DrSc., řediteli FGÚ AV ČR, RNDr. J. Svobodovi, řediteli ÚMG AV ČR, Doc. MUDr. J. Sykovi, DrSc., řediteli ÚEM AV ČR a RNDr. J. Seifertovi, CSc., řediteli FKÚ AV ČR dohodnout vzájemné hospodářské vztahy s novým uživatelem objektu (ÚMG) a správcem areálu (MBÚ), navrhnout způsob využití uvolněných prostor po Ústavu molekulární genetiky a předložit jej AR.

V. Petrus informoval, že v roce 1980 byly podepsány mezinárodní a meziakademické **dohody o spolupráci ve stavbě termojaderných reaktorů** (bod VIII/3). Na základě této dohody Ústav fyziky plazmatu v letech 1984-1990 vyvinul a dodal Ústavu atomové energie I. V. Kurčatova (dnes Ruské vědecké centrum I. V. Kurčatova) komplex jednoúčelových zařízení pro stavbu Tokamak T 15 v celkové pořizovací ceně 30 110 000,- korun. Jednoúčelové součásti jsou stále vedeny jako majetek Akademie věd. Jelikož jde o součásti pro T 15, jejich zpětný transport do ČR není možný a rovněž v ČR pro ně neexistuje použití dnes ani v budoucnu, Ústav fyziky plazmatu navrhuje provést bezúplatný převod této zařízení do Ruska formou daru Ruskému vědeckému centru I. V. Kurčatova. Podle předběžných jednání je třeba předložit tento návrh ke schválení vládě ČR.

AR vyslovila souhlas s bezúplatným převodem jednoúčelových zařízení evidovaných v Ústavu fyziky plazmatu v celkové hodnotě 30 110 000,- Kč do Ruského vědeckého centra I. V. Kurčatova ve formě daru na podporu činnosti tohoto ústavu a uložila V. Petrusovi, aby připravil materiál pro vládu ČR, který předseda AV ČR zašle ministru vlády ČR a předsedovi Rady vlády pro vědeckou činnost a vývoje technologií RNDr. I. Němcovi.

V. Petrus informoval o některých problémech čerpání rozpočtu AV ČR v letošním roce v souvislosti s naplňováním příjmové části rozpočtu (bod VIII/5). Sdělil, že prozatím nelze čerpat rezervy, neboť ve prospěch rozpočtů pracovišť bylo využito více prostředků na výměnu příjmů za výdaje. Vzhledem k tomu je nutno urychleně požádat Ministerstvo financí o příslušné převody a pracovišti AV ČR při schůzkách sekcí upozornit na tento stav. Rovněž je potřebné probrat za účasti V. Petrusové v sekčích i otázky výhodnosti přechodu některých pracovišť na příspěvkovou formu hospodaření. AR uložila V. Petrusovi urychleně požádat Ministerstvo financí o úpravu rozpočtu AV ČR na rok 1994.

Návrh na schválení pevné částky pro Fond AV ČR pro vydávání vědecké literatury na rok 1995 (bod IX) uvedl P. Kratochvíl. Předmětem rozpravy byly především otázky, týkající se způsobu poskytování příspěvků z Fondu pro vydávání vědecké literatury právnickým osobám vyvíjejícím podnikatelskou činnost. Vzhledem k tomu, že Zásady pro poskytování a čerpání neinvestičních dotací ze státního rozpočtu, vydané MF v letošním roce, umožňují dotace z rozpočtu podnikatelské sféry pouze za přesně stanovených a MF předem odsouhlasených podmínek, bylo dohodnuto požádat MF o povolení výjimky.

AR vyslovila souhlas s rezervací prostředků v návrhu rozpočtu AV ČR na rok 1995 pro Fond ve výši odpovídající roku 1994 a uložila V. Petrusovi, aby požádal Ministerstvo financí o udělení výjimky ze Zásad pro poskytování a čerpání neinvestičních dotací ze státního rozpočtu pro podporu vědecké literatury vydávané podnikatelskými subjekty.

První výstava českého průmyslu v CERNu

Dne 7. června byla ve švýcarském CERNu otevřena první výstava společností representujících současný český průmysl. **R. Sabela, náměstek ministra průmyslu a obchodu ČR**, vyslovil při zahájení naději, že výstava dokáže schopnost České republiky překlenout han-

dicí výrobky minulosti i její vůli zaujmout v Evropě takové místo, jaké přísluší zemi s produktivními a tvořivými předpoklady.

„Jsem hrdý, že se v CERNu může představit tak vysoký počet českých průmyslových společností vysoké úrovně a věřím, že český průmysl může být dobrým partnerem badatelskému úsilí CERNu.“ R. Sabela poděkoval za to, že Česká republika dostala příležitost účastnit se LHC projektu a současně získala příležitost k výměně technologií při spolupráci s CERNem. Prof. Chris Llewellyn Smith, generální ředitel CERNu, vyslovil potěšení nad tím, že v CERNu vystavuje poprvé výrobky vysoké technologie země ze střední Evropy a zdůraznil, že průmyslový obchod s CERNem je potenciální cestou na trhy ostatních západoevropských zemí.

Na výstavě v CERNu, která trvala od 7.-10. června 1994, se zúčastnilo 29 vystavovatelů. Výstava jim dala možnost předvést výrobky v prostoru, který je v přímém kontaktu s vědci, inženýry a techniky CERNu i s vědci ze zemí, které nejsou členy CERN, ale účastní se výzkumných projektů v laboratoři. Možnost seznámit se s průznamem české průmyslové scény dostaly i švýcarské a francouzské společnosti.

CERN je jedním z nejvýznamnějších center základního výzkumu na světě. Setkávají se tu vědci evropských zemí, pracující na přístrojích, které jsou určeny k výzkumu elementárních částic hmoty. Dění a výsledky vědecké aktivity CERNu působí jako stimulátor průmyslového rozvoje Evropy. V dané chvíli chystá CERN nový projekt nesmírného významu, **Large Hadron Collider (LHC)**, nový obří urychlovač, který bude produkovat srážky protonů tak, aby vznikaly stejné energetické podmínky, jaké byly pouhé 10^{-12} sekundy po vzniku našeho vesmíru během Velkého třesku. Prostřednictvím LHC chce CERN vyvijít co nejdokonalejší technologie, například v oblasti supravodivosti, kryogenní techniky a elektroniky. Dá tak evropskému průmyslu novou příležitost k rozšíření jeho potenciálu. Výstava Česká republika v CERNu by měla umožnit českému průmyslu, aby předvedl své možnosti, jak přispět k tomuto nesmírně důležitému projektu, který umožní vědcům z celého světa nové objevy v základních strukturách a energiích hmoty.

-sd-

75. výročí Archeologického ústavu

Dne 11. 11. 1994 uplyne 75 let od založení Státního archeologického ústavu v Praze, přímého předchůdce dnešního ARÚ AV ČR v Praze. K této příležitosti přichystal toto pracoviště serii přednášek pro veřejnost, které se budou konat počínaje 4. říjnem každý úterý a čtvrtok v budově AV ČR na Národní třídě. Tyto přednášky mají seznámit veřejnost se současnou problematikou české archeologie a s podílem ARÚ na jejím řešením. Jubilejná akce budou zakončeny v pátek 11. 11. 1994 slavnostním shromážděním ve Valdštejnském paláci v Praze na Malé Straně. V rámci této akce budou připomenuta další aktuální jubilea, kterými je 50 let od smrti prvního ředitele Státního archeologického ústavu prof. Lubora Niederla a 140 let nepřetržitého vydávání základního českého archeologického periodika Památky archeologické. Této příležitosti využívá Archeologický ústav v Praze ke zhodnocení své práce a k výhledu do budoucnosti v rámci kooperace s významnými evropskými archeologickými pracovišti.

Cyklus přenášek o české archeologii, pořádaný v souvislosti se 75. výročím ARÚ AV ČR:

6. 10.

O archeologii a o smyslu archeologického poznání (P. Sommer, J. Klápkště)

11. 10.

Problémy prehistorické archeologie (E. Neustupný, M. Kuna)

13. 10.

Pravěcí lovci (J. Fridrich, S. Vencl)

18. 10.

Nejstarší zemědělci (J. Rulf, M. Zápotocká)

20. 10.

Doba kovu (L. Jiráň, J. Hrala, V. Moucha)

25. 10.

Vyvrcholení pravěké civilizace (P. Drda, N. Venclová)

27. 10.

Archeologie středověku (M. Richter, Z. Smetánka)

Ve čtvrtek 8. září 1994 byla podepsána dohoda o mezinárodní vědecké spolupráci mezi Akademii věd České republiky a Brazilskou akademii věd. Protože se jedná o nového zahraničního partnera AV ČR, je dohoda pouze rámcová, bez stanovení roční výměnné kvóty. Spolupráce s brazilskými pracovišti zahrnuje všechny vědní oblasti. Za Brazilskou akademii věd dohodu podepsala prof. Johanna Döbereinerová, za Akademii věd ČR místopředseda prof. Václav Pačes. Dohoda vstoupila v platnost v den podpisu. Podpisu se zúčastnili (zleva): místopředseda AV ČR prof. Václav Pačes, vedoucí laboratoře biomatematiky Entomologického ústavu AV ČR RNDr. Milan Straškraba, vedoucí SRZS KAV PhDr. Dagmar Adamcová, teritoriální referentka pro spolupráci s Latinskou Amerikou Olga Kandertová, rada velvyslanectví Brazílské federativní republiky v ČR Antonio Maria de Souza e Silva a prof. Johanna Döbereinerová.

Foto Jiří Plechatý

1. 11.
Středověká země - archeologie SZ Čech (J. Klápště)
3. 11.
Středověká sídla - města (L. Hrdlička, J. Frolík)
8. 11.
Středověká sídla - hrady a kláštery (T. Durdík, P. Sommer)
10. 11.
Znovu objevená krajina (D. Dreslerová, M. Gojda)
15. 11.
Archeologie a přírodní vědy (L. Peške)
Mingulay 1994. Archeologický průzkum Vnějších Hebrid (M. Kuna, R. Křivánek a kol.)

Granty Národní akademie věd USA

National Academy of Sciences a The Office for Central Europe and Eurasia přichází s novým programem, který poskytuje granty na mezinárodní spolupráci mezi americkými vědci a vědci ze zemí střední a východní Evropy. Granty se poskytují americkým vědcům na jejich cesty do zemí střední Evropy, ale i na cesty jejich zahraničních spolupracovníků do USA. Žádost o grant musí být v obou případech předložena americkou stranou. Granty jsou poskytovány pro spolupráci v různých vědních oborech s výjimkou zemědělského a biomedicinského výzkumu.

Program spolupráce ve vědě a inženýrství (COBASE)

Zdroj nadace: U.S. National Science Foundation

Účastnické země: CEE (země střední a východní Evropy) a FSU (někdejší Sovětský svaz)

Granty na krátkodobé projekty: mají podpořit americké odborníky, kteří chtějí pozvat nebo navštívit své kolegy v CEE nebo FSU na dobu dvou týdnů k přípravě návrhu badatelské spolupráce, který by mohl být předložen U.S. National Science Foundation a nebo jiné nadace organizaci

Výše grantu: 2000 US dol. - 2200 US dol.

Termín přihlášky: 9. prosinec 1994

Společnost LISE MEITNEROVÉ

Rakouská vědecká nadace (Austrian Science Foundation - FWF) dala podnět k založení Společnosti Lise Meitnerové (Lise Meitner Postdoctoral Research Fellowships), jejíž programy mají sloužit k vytvoření spolupráce mezi rakouskými vědci a jejich kolegy z ostatních zemí, a to ve všech oblastech vědeckého bádání.

Lise Meitner Postdoctoral Research Fellowships má v programu:

- dát mladým vědcům příležitost pracovat v rakouských vědeckých institucích a účastnit se jejich badatelských programů
- otevřít nové oblasti a vytvořit nové vědecké přístupy, metody, zkušenosti a techniky v Rakousku
- dát podněty rakouské badatelské komunitě
- vytvořit předpoklady spolupráce mezi rakouskými vědci a členy společnosti Lise Meitnerové z jiných zemí

Finanční zabezpečení

- výše grantu činí nejvýše 285 000 rakouských šilinků ročně
- FWF přispívá na cestovní výlohy členů rodiny a nabízí rodinným příslušníkům po dobu pobytu v Rakousku příspěvek nejméně na 6 měsíců

Trvání stipendia

- společnost Lise Meitnerové zabezpečuje podporu nejméně na 12 měsíců
- grant může být obnoven na dalších 12 měsíců po dohodě s rakouským ministerstvem pro vědu a výzkum
- v případě, že FWF potvrdí prodloužení probíhajícího výzkumu, může Společnost Lise Meitnerové prodloužit pobyt najedle o 24 měsíců

Podmínky prodloužení pobytu:

- odevzdání interní zprávy o stavu dosavadního výzkumu

LISE MEITNER

**POSTDOCTORAL
RESEARCH
FELLOWSHIPS**

The Austrian Science Foundation (FWF) got a special endowment to fund Lise Meitner Postdoctoral Research Fellowships for foreign researchers from all areas of scientific inquiry. These fellowships are designed to promote the cooperation between Austrian scholars and fellows from foreign countries. They provide junior scholars with the opportunity of working in Austrian research institutes, located in universities and colleges or in autonomous non-profit scientific organizations.

- odevzdání přísemného návrhu navrhovaného dalšího výzkumu
- pozitivní ohodnocení vědcovy práce rakouskou institucí, s níž je v kontaktu

Všechny žádosti o prodloužení pobytu projdou zvláštním schvalovacím řízením

Bližší informace:

Mr. Robert GASS nebo Ms. Susanne MENSCHIK
Austrian Science Foundation (FWF)
A-1040 Wien, Weyringergasse 35, Austria
Telefon (+43) -1-505 67 40 -24 nebo 96
FAX (+43) -1-505 67 39

Zprávy AV ČR

Cena Josefa Hlávky

Český literární fond společně s Nadáním Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových bude udělovat za rok 1994 Cenu Josefa Hlávky za původní knižní práci z oblasti vědecké a odborné literatury publikovanou v České republice.

Cena bude udělena v těchto oblastech:

- vědy společenské
- vědy o neživé přírodě
- vědy o živé přírodě
- vědy lékařské

Návrhy na ocenění (včetně 1 výtisku publikace) může zaslat každá právnická i fyzická osoba do 30. září 1994 na adresu:

Český literární fond, Pod Nuselskými schody 3, Praha 2,
PSČ 128 00, telefon 691 19 08, 691 13 62.

Mikulčice 1994

Mezinárodní sympózium „Raně středověká mocenská centra ve

střední Evropě – dlouhodobé výzkumy a jejich zpracování“ proběhlo v Mikulčicích 5. – 9. září 1994. Sympózium bylo uspořádáno v rámci setkání, jehož účastníci si připomněli 40 let od zahájení archeologických výzkumů na hradisku „Valy“ u Mikulčic. V souvislosti se zmíněným výročím byla uspořádána výstava „Archeologický výzkum v Mikulčicích – jeho ohlas ve vědě a ve veřejnosti.“ Slavnostní akce v Mikulčicích připravil Archeologický ústav AV ČR Brno ve spolupráci s Masarykovým muzeem v Hodoníně a Obecním úřadem v Mikulčicích pod záštitou prof. ing. Rudolfa Zahradníka, DrSc., předsedy AV ČR a MUDr. Stanislava Kubrického, přednosti okresního úřadu v Hodoníně.

Dohoda s Lotyšskou akademí věd

V srpnu 1994 byla korespondenční cestou podepsána dohoda o vědecké spolupráci mezi Akademí věd ČR a Lotyšskou akademí věd. Za českou stranu dokument podepsal prof. Rudolf Zahradník, za lotyšskou prof. Talis Millers. Reciproční výměnná kvota byla sjednána na 8 týdnů ročně.

Pražská sinologická konference

Ve dnech 29.8. - 1.9. t.r. se v Praze konala 10. konference Evropská asociace čínských studií (EACS), které se zúčastnilo 200 sinologů. Hlavním organizátorem konference byl Ústav Dálného východu FF UK. Základní téma znělo: „Genius loci: město, region a regionalismus v čínské kultuře.“ Tématický záběr byl však mnohem širší. Otevřeno bylo 18 sekcí, v nichž bylo předneseno přes sto referátů.

Ke zdánlivému průběhu této významné sinologické akce přispěl také Orientální ústav AV ČR. Jeho ředitel PhDr. J. Kolmaš, DrSc., dále PhDr. J. Šíma a PhDr. V. Liščák byli členy organizačního výboru konference, J. Kolmaš předsedal sekci budhistické filosofie a V. Liščák sekci archeologie. V sekci lingvistické přednesla referát PhDr. H.

Třísková. Materiály z produkce OÚ byly nabídnuty v prodejně výstavce sinologické literatury. V řadě „Bibliografie – Asie, Afrika“ vydal OÚ u příležitosti konference dva svazky, věnované předním českým sinologům, J. Průškovi (sv. 7.) a T. Pokorovi (sv. 8.). Konference byla největší sinologickou událostí, která kdy v naší zemi proběhla. Byla i symbolickou náhradou za 21. konferenci čínských studií, jejíž konání den před zahájením znemožnila ruská okupace. Česká a slovenská sinologie má nyní možnost připomenout svou existenci a prohloubit své kontakty s ostatním světem.

Archeologie a Stará Boleslav

10. září 1994 byla v Městském muzeu v Čelákovicích zahájena výstava pod názvem „Stará Boleslav. Archeologický výzkum 1988 – 1994“, kterou připravilo uvedené muzeum spolu s Archeologickým ústavem AV ČR. Při jejím otevření promluvil ředitel ARÚ AV ČR PhDr. Petr Sommer, CSc. Ocenil nejen odborný přínos výsledků, které výzkum této významné raně středověké lokality přinesl, ale také aktuálnost výstavy, která seznámuje veřejnost s problematikou záchranného archeologického výzkumu, vyvolaného stavební aktivitou v areálech měst a je i příkladem úspěšné spolupráce akademického pracoviště s regionální kulturní institucí. Výstava byla otevřena při příležitosti 26. konference archeologie středověku, věnované problematice záchranného archeologického výzkumu v městských jádrech.

Nová zkratka Historického ústavu AV ČR

Akademická rada na svém zasedání dne 13. 9. schválila změnu zkratky Historického ústavu AV ČR, o kterou dne 29. 8. 1994 požádal ředitel Ústavu. Nadále bude místo zkratky HIÚ používána zkratka HÚ.

KALEIDOSKOP AB 94 ** KALEIDOSKOP AB 94

Kanadská stipendia na rok 1995 a stipendia **NATO** - termín pro podání žádostí je **15.11.1994**. Informační bulletin a formuláře přihlášek jsou k disposici na Kanadském velvyslanectví.

The British Council, Národní 10, Praha 1 nabízí kurzy angličtiny, vyučují rodilí Britové. Informace na tel. 2495 1123-4, fax 2491 3048.

Svobodná univerzita v Bruselu pořádá dvouletý kurs **Human Ecology** (v angličtině) pro absolventy VŠ technických oborů a mediciny a pro bakaláře přírodních věd. Kurs probíhá pod záštitou WHO v rámci programu UNESCO Člověk a biosféra, začíná každoročně v říjnu. Na něj navazuje kurz vedoucí k získání titulu PhD. Podrobnosti v Bulletinu 21 Akademické informační agentury (je na kontaktní adrese).

Ministerstvo školství JAR poskytuje jednorocní postgraduální stipendia - podrobnosti v Bulletinu 21 AIA.

Onassisova nadace nabízí stipendia zahraničním hellenistům a učitelům řečtiny. Přihlášky se přijímají do 15. prosince 94. O bližší informace lze požádat **Secretariat of Alexander S. Onassis Public Benefit Foundation, 7, Aeschinou Street, 10558 Athens**.

Podzimní mezinárodní program Královské švédské akademie věd: **2nd Swedish-Russian Workshop on Mixed-Valency Metal Oxides** (1.- 6.10.), **Towards a Sustainable Environment, Population Growth, Urbanization, Consumption Patterns** (14.10.), **Inlandsar i Sibirien** (19.- 21.10., pořádá Geologický a Geografický ústav Stockholmské univerzity), **Polardag** (17.11., seminář o švédských a mezinárodních polárních expedicích), **Seed plant origin and systematics - Rudolf Florin's contributions viewed from a modern perspective** (24.11.), **Den vetenskapliga bilden** (12.12., seminář pořádaný Střediskem pro historii vědy). Informační brožura je na kontaktní adrese.

Kopie publikace **Science in the National Interest**, která shrnuje novou vědní politiku vlády USA, je uložena u Dr. Dana Dvořáka v Kanceláři AV ČR.

Kontaktní adresa

Není-li uvedeno jinak, je původní zdroj informace k nahlédnutí u paní A. Štysové, Kancelář AV ČR, Národní 3, Praha 1, tel. 24 22 03 84, linka 480

U příležitosti oslav 90 let činnosti Nadání Josefa, Marie a Zdeňka Hlávkových byla 1. července ve dvoraně nadaci domu Vodičkova 17 - Jungmannova 14 slavnostně odhalena socha největšího českého mecenáše Josefa Hlávky od sochaře Josefa Mařatky.

Foto J. Plechatý

Academia

vyjde v říjnu 1994

– Jaroslav Moravec – **Fytocenologie** (Kniha se zabývá výzkumem vegetace a informuje o rozlišování a vymezování rostlinných společenstev v terénu a o jejich analýze).

– **Crustal Structure of the Bohemian Massif and the West Carpathians** - Editori Václav Bucha, Milan Blížkovský (Dílo se zabývá seismickým výzkumem, studiem geoelektrických nehomogenit a tepelným, tříhovým, geomagnetickým a paleomagnetickým polem ve střední Evropě.)

– František Moravec – **Parasitic Nematodes of Freshwater Fishes of Europe** (Ucelený přehled o taxonomii, biologii a ekologii těchto parazitů, z nichž mnohé druhy jsou původci závažných onemocnění ryb.)

– Miloš Marek, Igor Schreiber – **Chaotic Behaviour of Deterministic Dissipative Systems** – 2. vydání (Dílo, jehož první vydání bylo v zahraničí ihned rozebráno a stalo se skutečným bestsellerem, popisuje teorie dynamických systémů a teorie chaosu, pomocí nichž lze popsat a deterministicky vysvětlit celou řadu složitých jevů, pro které dosud existovaly pouze pravděpodobnostní popisy.)

ACADEMIA, nakladatelství AV ČR

vydává

SLOVNÍK ČESKÉ FRAZEEOLOGIE A IDIOMATIKY

Zpracoval kolektiv autorů za vedení
FRANTIŠKA ČERMÁKA A JIŘÍHO HRONKA

Výrazy slovesné

A – P
R – Ž

Dílo velkého významu

Nezbytná příručka
pro spisovatele, překladatele, novináře,
lingvisty a studující českého jazyka
pro všechny,
kteří chtějí využívat
bohaté vyjadřovací možnosti češtiny

...Jen zcela malý zlomek nejschopnějších mladých lidí vstupuje na vědeckou dráhu. Vždy znova a znova mě udivuje, oč více schopnosti a nadšení pro vědu nacházím u dětí v základních školách než mezi začínajícími vysokoškoláky. Něco se zkrátka muselo stát v průběhu let, co děti od vědy odradilo (a není to jen puberta)...

Nejnadanější mladí lidé jsou národním i celosvětovým přírodním dílem. Měli bychom o ně zvlášť pečovat ...

Carl Sagan, americký astronom, Vesmír 1/1986, str. 35

MEDICÍNA
PSYCHOLOGIE
PŘÍRODNÍ VĚDY
FYZIKA A MATEMATIKA
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
TECHNICKÉ VĚDY
ANTROPOLOGIE
FILOSOFIE
UMĚNÍ

"Nevyloučujem z programu svého žádný odbor vědy přírodní, byť laikovi sebe obtížnějším a nepřístupnějším být se zdá; přední snahou naší bude podávat pokud možno nejúříši rozhled do nejnovějších pokroků přísných věd s příslušně populárním, každému pochopitelným, zajímavým a poučným."

(Vesmír č. 1, 3. května 1871)

VESMÍR

1. číslo vyšlo 3. května 1871

TEN, KDO SI VÁZÍ SVÉHO ČASU,
ČTE JEN KVALITNÍ ČASOPIS

☐ ROČNÍ PŘEDPLATNÉ SE SLEVOU (12 čísel)	378 Kč
☐ 1/2 roku (6 čísel)	210 Kč
☐ 1/4 roku (3 čísla) (jednotlivá čísla	105 Kč 42 Kč)
ceny platí do 1. 9. 1995	

Předplatné zahrnuje i poštovné. Označte, prosím, svůj výběr a zašlete objednací lístek na adresu Vesmír, Národní 3, 111 42 Praha 1. Zašleme vám poukázkou na úhradu předplatného. Předplatné začná od nejbližšího čísla po příjmu vaší platby. V omezeném počtu můžeme zajistit i starší čísla.
/tel. (02) 24229181/

OBJEDNÁVKU
zašlete na adresu:
Vesmír
Národní 3
111 42 Praha 1

Jméno: _____

Příjmení: _____

Titul: _____

ulice: _____

PSČ: _____

Místo: _____

Datum: _____ Podpis: _____

Vesmír nabízí:

E. Lippert, J. Vavroušek (ed.): **Ozonová vrstva Země** (Vznik, funkce, poškození a jeho důsledky, možnosti nápravy), 130 str., 27 obr., 13 tabulek. Vyjde ve 4. čtvrtletí 1994. Určeno vzdělanější veřejnosti s orientací na problémy životního prostředí, poslancům, ekologům. Obsahuje všechny podstatné informace na úrovni dnešního poznání. Autoři zájmerně nechtějí předkládat čtenáři dramatické scénáře budoucí katastrofy, ale chtějí postihnout možné nebezpečí z narušení ozonové vrstvy. Do 30. 10. 1994 cena 63 Kč.

Objednávky: Vesmír, Národní 3, 111 42 Praha 1

Josef Koudelka: Černý trojúhelník

34 dvoustránkových unikátních panoramatických fotografií (59 x 24 cm) Josefa Koudelky, nositele Hasselbladovy ceny, nejprestižnějšího fotografického uznání. Fotografie Podkrušnohoří uvádí česky, anglicky a francouzsky staf Josefa Vavrouška, autoři textů pod fotografiemi jsou Zdeněk Stáhlík, Igor Míchal a Petr Pakosta.

Náklad 2000 výtisků. 500 Kč.

Objednávky: Vesmír, Národní 3, 111 42 Praha 1

Vydává:

Tiskové oddělení Kanceláře AV ČR

Národní 3, Praha 1

Odpovědný redaktor: Svetozár Pantůček

Redakce: Sylva Daníčková

tel.: 24 04 05 14

Sazba: Fortuna, středisko fotosazby, Praha

Tisk: Academia Praha

Číslo vychází 29.9.1994

ISSN 1210-9525